

E mihi ake ana kia Ta Apirana Ngata e kaha nei ki te kimi i te ora mo te iwi Maori; e whakarapopoto nei i a taua i te Maori kia huri ki te mahi ahu-whenua. Minamina atu ana hoki ahau kia whiwhi ahau ki tetahi paamu maku.

Ka pai au ki a koe e Toa, e toha nei i nga korero o te Motu, e kawea atu nei hoki i nga kupu mihi ki nga whanau-nga, ki nga hoa. Kia ora Tuhitaare korua ko Rangiaho nga morehu kaumatua o Matatua. I kite ai au i nga ko-teihana me nga whakapapa o tena waka o tatou. He aha i kore ai e whakaputa iho i a Puhaorangi kia Tamatekapua raua ko Ngatoroirangi i tena taha o tatou? Kia ora hoki Wairama Te Huhu, me tau whakapapa. Nau rawa i mohiotia ai ko taua ko te Maori te matamua katoa ki te ao. Kia ora te Pihopa o Aotearoa.

Na e koa ana ahau e kere rawa aku kotiro e riro hei pono-nga ma te Hainamana.

Hori W. Hemukini,
Ngongotaha 5/8/30.

Kia kaha ki cnei whakaaro manaaki i a tatou tamaahine—Ae tukutukua atu ki nga marae e tika ana. He aroha ra tena ki te toto maori ka hanumi nei. *Nga Etita.*

Ki nga Etita: Tena korua. I roto i te perehitanga o te nama 100, wharangi 1964, o te Toa Takitini—"I whanau a Atirikona Paraone ki Ranana i te 23 onga ra o Oketopa 1840." I kite katoa iho te hunga matau ki taua tapepatanga, kaore he mea i kuare ko te Kai-tuku korero, i mea me waiho i runga i ta te Kai-kauhau e ki ra,—"Ko te ra o te matenga, he nui ke atu, i te ra o te whanautanga." Kihai i waiho e te Kai-tuku korero, hei mea nui te tau i whanau ai a te Paraone, no reira kaore i tukua atu he whakatikatika. I te kaha o H. W. Kaipo ki te aki mai, no reira ka hoatu. Ko te tau i whanau ai a te Paraone 1801, ka kite marama tonu iho te hunga matau, he taka-huri-kau-noatanga no nga whika o te perehitanga, penei tonu hoki me wa tatou kupu-maori e hurirapa nei i etahi perehitanga. Te putaka nui rawa i roto i nga korero mo te Paraone, ko nga kupu whakapae a te maori, mo nga whenua i murua e te Paraone i roto o Tauranga. Kei te waiho e te tangat maaori hei korero a ngutu i nga wa katoa Atirikona Paraone muru whenua. Kua kawea au korero whakapae ki te aroaro o nga kai-whakawa, kitea ana kei te he nga Maori. Kai te marama tonu te taha kia te Paraone.

Mene -- Kua oti te tataui e te Atua.

Tekere -- Kua oti koe te Pauna, kua kitea to koha.

Uparahini -- Kua oti te Kingitanga te wahi kua hoatu ki nga Meri, ki nga Pahi.

E.M.E.T.T.